

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Dariny Ličkovej v právnej veci žalobcu: **I.P.W.R.**, zastúpeného advokátom Mgr. R., O. proti žalovanej: **JUDr. E.**, advokátka, T., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu K., spol. s r.o. v konkurze, C.D., IČO: X., **o vydanie veci a náhradu škody v sume 201 889,53 Eur**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. novembra 2008, č. k. 36 Cb 92/1999-344, takto

r o z h o d o l:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. novembra 2008, č. k. 36 Cb 92/1999-344, v časti, ktorou žalovanej uložil povinnosť zabezpečiť vydanie výrobku LIS 10C s pridržiavačom podľa faktúry č. 510965010 z areálu firmy K., a.s., L. a v časti výroku o náhrade trov konania sa **z r u š u j e** a vracia súdu prvého stupňa v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie.

Vo zvyšku sa napadnutý rozsudok **p o t v r d z u j e**.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd napadnutým rozhodnutím uložil žalovanej povinnosť zabezpečiť vydanie výrobku LIS 10C s pridržiavačom podľa faktúry č. 510965010 z areálu firmy K., a.s., L.. Žalobu zamietol v časti uplatneného nároku na vydanie linky TAF/ANL, podávač plechu, lis LEN 63C a nároku na náhradu škody. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť polovicu odmeny tlmočníčke PhDr. M. vo výške 2 140 Sk a súčasne mu nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žaloba v časti o vydanie veci - lis LEN 10C je dôvodná. Žalovaná uviedla, že lis je uložený v objekte firmy K., a.s., L., kde si ho žalobca môže kedykoľvek prevziať. Žalovaná zadržaním tejto veci neporušila žiadnu právnu povinnosť, pretože dôvodne vec v rámci konkurzného konania preverovala až do vyjasnenia jeho nákupu a poskytnutia pôžičky úpadcovi firmou S., a.s., P., čím chránila záujmy konkurzných veriteľov.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa v časti žaloby o vydanie lisu LEN 63C vlastníctvo žalobcu k tomuto lisu nebolo jednoznačne preukázané, lebo žalovaná dôkazmi predloženými v konaní ho podstatne spochybnila. Žalobca preukazuje vlastníctvo k lisu LEN 63C faktúrami č. 15/93 s dátumom splatnosti 1. apríla 1993 v spojitosti s faktúrou č. 2080, vystavenou 24. júna 1993 s protinávrhom kúpnej zmluvy z 2. marca 1993 predávajúceho Š. pre úpadcu K., s.r.o., Ing. K.. Ohľadne faktúry č. 15/93 sa v priebehu pojednávania objavilo viacero rozporov a nejasností. Faktúra č. 15/96 splatná 1. apríla 1993 je totiž vystavená skôr, ako predávajúci - úpadca K., s.r.o. túto linku nadobudol od firmy T.I- .Š.T., pričom od 1. júna 1993 došlo k zmene predávajúceho z firmy Š., s.p. na spoločnosť T.. Pôvodnou incidenčnou žalobou z 1. októbra 1999 podľa zoznamu majetku z 22. júla 1998 žalobca vôbec neuplatňoval vydanie výstredníkového lisu 63C, iba podávač plechu TAF/ANL. Až neskôr začal žalobca tvrdiť a preukazovať, že podávač plechu a výstredníkový lis sú súčasťou tej istej kompletnej linky, pričom podľa inv. č. je podávač plechu vedený v zozname majetku pod č. 044 a lis LEN 63C pod inv. č. 004. V súpise konkurznej podstaty je pod inv. č. 004, ale zistený lis LENX 100C, v. č. 1714, u ktorého bolo v priebehu konkurzu pri kontrole majetku zistené, že došlo k výmene štítkov, kedy Ing. K. pri spisovaní majetku označil lis 63C ako lis 100C. Tvrdenie Ing. K., že k zámene štítkov došlo pri čistení stroja neobstojí, pretože tieto štítky boli k stroju pripájané

nitmi, ktoré sa pri bežnej manipulácii, umývaní neodstránia. Táto skutočnosť svedčí tvrdeniu žalovanej o protiprávnom manipulovaní s lisom 100C, čo bolo oznámené aj orgánom činným v trestnom konaní. Konateľ Ing. K. úpadcu K., spol. s r.o. po celú dobu konkurzu vykonával protizákonnú činnosť bez vedomia žalovanej a v rozpore so zákonom o konkurze a vyrovnaní, o čom svedčí trestný rozkaz Okresného súdu Trenčín z 25. októbra 2004, podľa ktorého bol uznaný vinným, že 12. februára 1998, t.j. po vyhlásení konkurzu a počas režimu zákona o konkurze a vyrovnaní predal z vlastníctva úpadcu výstredníkový lis LENX 100C vrátane pridržiavača QVV 315/7.5, ako aj uzatvárací stroj B4K2K 14. Bolo v konaní jednoznačne preukázané, že po dohode s Ing. K. bola v júni 1998, t.j. po vyhlásení konkurzu vyvezená do Českej republiky výrobná linka SOUDRONIC bez toho, aby túto skutočnosť oznámil správkyňi konkurznej podstaty, resp. uplatnil tento nárok v konkurznom konaní v súpise majetku. Na základe týchto skutočností súd tvrdenia Ing. K., ktorými žalobca podporoval svoj nárok neakceptoval, pretože išlo o tvrdenia konateľa, ktorý po celú dobu trvania konkurzu vedome a cielene konal proti záujmom úpadcu a konkurzných veriteľov (§ 4b ods. 1, písm. a/ Zákona o konkurze a vyrovnaní). K žalobcom predloženej faktúre č. 15/93 z 1. apríla 1993 žalovaná preukázala, že v účtovnej evidencii úpadcu je vedená ďalšia faktúra č. 15/93 zo 17. júna 1993 úpadcu K., s.r.o., vystavená pre B. s predmetom plnenia plechovky s vlečkami a faktúra č. 15/93 bez dátumu pre toho istého odberateľa, tiež na plechovky s viečkami. Žalovaná preukázala, že faktúra č. 15/93 zo 17. júna 1993 sa nachádza v evidencii faktúr ako súčasť faktúr č. 14, 15, 16 a 17/93. Tiež bolo evidentné, že sa jedná o dokladovo (formálne) identické tlačivá, pričom faktúra predložená žalobcom sa od týchto vzorov faktúr podstatne líši, hoci žalobca prostredníctvom svedka Ing. K. tvrdil, že v tej dobe sa bežne používali rôzne predtlače faktúr.

Ďalej podľa odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa žalovaná ako správkyňa konkurznej podstaty v konkurznom konaní vykonáva činnosť v súlade s § 8 Zákona č. 328/1991 Zb., t.j. s odbornou starostlivosťou. Z tohto pohľadu nie je možné súpis konkurznej podstaty, zadržanie vecí, ako aj jej ostatné úkony považovať za konanie v rozpore so zákonom, ktoré zakladá právne podmienky vzniku náhrady škody. Naopak, žalovaná má pri svojej činnosti prvoradý záujem konať predovšetkým v prospech a v záujme konkurzných veriteľov, čo počas celého konania jednoznačne preukazovala.

O trovách konania rozhodol súd podľa výsledku sporu s poukazom na § 147 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie s poukazom na ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a/, c/, d/ a f/ O.s.p. a § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. K časti návrhu o vydanie lisu LEN 10C namietal, že preukázal protiprávne konanie žalovanej, ktorá uviedla vo svojich podaniach a úkonoch, že lis LEN 10C nebol zahrnutý do konkurznej podstaty a odvolávala sa na zádržné práva v zmysle § 151s Občianskeho zákonníka do doby nevyjasnenia poskytnutej pôžičky spoločnosťou S., a.s. a úpadcom. Po desiatich rokoch od vyhlásenia konkurzu v písomnom podaní z 5. novembra 2007 žalovaná uviedla, že lis LEN 10C sa nachádza v objekte K., a.s., L. a tento si žalobca môže prevziať. Žalobca má za to, že lis LEN 10C sa nachádzal v neoprávnenej držbe žalovanej, že nemohlo dôjsť k realizácii zádržného práva, lebo neboli naplnené zákonné predpoklady na to, aby došlo k zadržaniu veci v zmysle § 151s Občianskeho zákonníka. Prvostupňový súd sa súčasne nevysporiadal ani s uplatneným nárokom na náhradu škody, ktorá vznikla žalobcovi neoprávneným zadržávaním tohto lisu.

Žalobca ďalej v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, týkajúce sa lisu LEN 63C. V konaní sa domáhal, aby súd zistil, či konkurzný súd udelil súhlas na odpredaj predmetného lisu vzhľadom k pochybnostiam, ktoré vyplývajú z vyjadrenia žalovanej a uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici, ČVS: OÚJP-570/30-BB-2003 z 21. novembra 2005. Žalobca mal dôvodnú pochybnosť, či súhlas súdu sa vzťahoval na predaj lisu LEN 63C, alebo lisu LEXN 100C, čo bolo dôležité na preukázanie skutočnosti, či bol vystavený súhlas konkurzného súdu na predaj lisu LEN 63C, alebo došlo k ďalšiemu pochybeniu žalovanej a teda k jej protiprávnemu konaniu. Nemenej dôležitá bola i skutočnosť, či bola linka TAF/ANL podávač plechu s lisom LEN 63C zahrnutá do konkurznej podstaty úpadcu, alebo to bol lis LEXN 100C. Súd sa tiež nezaoberal ďalšími predloženými dôkazmi, ktoré preukazujú jeho vlastníctvo k lisu. K faktúre 15/93 zo 17. júna 1993 a z 1. apríla 1993 uviedol, že nemôže zodpovedať za to, že úpadca nevedol riadne účtovnú evidenciu a nemohol mať vedomosť o tom, že úpadca pod tým istým číslom vystavil ďalšiu faktúru, označením rovnakú, ale časovo neskoršiu na iný druh tovaru a pre iného odberateľa.

Žalobca žiadal vydať alternatívny rozsudok, a to, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalovaná je povinná vydať lis LEN 10C s pridržiavačom, linku TAF/ANL, podávač plechu, lis LEN 63C, nahradiť škodu v sume 201 889,50 Eur a náklady tlmočenia tlmočičke PhDr. M. vo výške 142,07 Eur (4 280 Sk), ďalej trovy prvostupňového a odvolacieho konania. Prípadne žiadal napadnutý rozsudok zrušiť v časti o vydanie linky TAF/ANL, podávač plechu, lis LEN 63C, t.j. bodu 2/ výroku, v časti nároku na náhradu škody, t.j. bodu 3/ výroku, v časti povinnosti uloženej žalobcovi nahradiť polovicu nákladov tlmočenia tlmočičke PhDr. M. vo výške 2 140 Sk, t.j. bodu 4/ výroku a v časti nepriznaného práva žalobcu na náhradu trov konania, t.j. bodu 5/ výroku a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadala napadnuté rozhodnutie v celom plnom rozsahu potvrdiť ako vecne správne s tým, že prvostupňový súd vykonal rozsiahle dokazovanie vo veci. Upozornila, že žalobca v priebehu konania niekoľkokrát menil svoj nárok, pričom uplatnil právo na vydanie strojov, ktoré si uplatňoval už K., s.r.o.. Napriek výzve nepredložil doklady o vlastníctve. Upozornila na personálne a obchodné prepojenie osôb úpadcu K.s.r.o., B., s.r.o., D. so žalobcom. Žalobca neuplatnil žiadnu prihlášku pohľadávky voči úpadcovi. Uviedla, že pokiaľ preukázala, že stroj bol zakúpený úpadcom, opätovne žalobca namietal vlastníctvo k inému stroju. Tak tomu bolo aj s výstredníkovým lisom LENX 100C, v. č. 1714, ktorý zamenil s iným menej výkonným lisom a pôvodný lis 100C odpredali. Obdobne v prípade lisu LEN 10C stroj prevzal úpadca v roku 1996, uskladnil v areáli firmy K., a.s, L. a z dostupných dokladov zistila, že v spornom období zmluvou o pôžičke požičal úpadca od S. istinu 1 650 000 Sk. Vzhľadom na nevyjasnenosť finančných záležitostí úpadcu, odcudzeniu strojov a strojných zariadení musela podať podnet na začatie trestného stíhania. Priložená špecifikácia k podanej incidenčnej žalobe zo strany žalobcu bola sústavne menená a ani v jednom prípade sa nekontaktoval žalobca so žalovanou. V konaní tiež preukázala, že úpadca a žalobca vzájomne prepisovali faktúry za roky pred vyhlásením konkurzu a vykonali účelové zápočty. Ako správca konkurznej podstaty konala v záujme veriteľov, konala s odbornou starostlivosťou a v žiadnom prípade nepoškodila veriteľov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec v medziach odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne opodstatnené.

Žalobca odvolaním napadol vecnú správnosť celého výroku rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Vo výroku označenom ako odsek 1/ krajský súd uložil žalovanej povinnosť zabezpečiť vydanie výrobku označenom ako LIS 10C s pridržiavačom.

Žalobca v žalobe, v úprave petitu z 24. augusta 2007 (č. I. 222), ako aj v odvolaní žiadal, aby súd uložil žalovanej povinnosť vydať vec - lis LEN 10C s pridržiavačom a nie zabezpečiť vydanie veci - LIS 10C s pridržiavačom. Uvedeným rozhodnutím súd prvého stupňa o tejto časti žaloby nerozhodol správne, keď žalovanej uložil povinnosť, ktorá nebola žalobcom uplatnená. Táto skutočnosť je dôvodom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia v tejto časti výroku v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a jeho vrátenie súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolací súd poznamenáva, že podľa obsahu spisu predmetný lis LEN 10C nie je zapísaný v súpise konkurznej podstaty a nachádza sa uskladnený v objekte inej právnickej osoby. Podľa tvrdenia žalovanej je žalobcovi k dispozícii. Súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí nedostatočne zvážil skutkové okolnosti uvádzané žalovanou s prihliadnutím na jej možnosti konania ako správkyne konkurznej podstaty, ktorá disponuje len s vecami zapísanými v súpise majetkovej podstaty úpadcu. Navyše súd je povinný prihliadať aj na vykonateľnosť výroku svojho rozhodnutia. Výrok uvedený v napadnutom rozhodnutí v tejto časti, bez ďalšieho, nie je vykonateľný.

Súd prvého stupňa vo výroku označenom odsekom 2/ zamietol žalobu o vydanie linky TAF/ANL, podávač plechu, lis LEN 93 C. Odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd sa v dostatočnom rozsahu zaoberal otázkou jeho vlastníctva. Žalobca svoje vlastníctvo preukazoval najmä faktúrou č. 015/93 vystavenou úpadcom žalobcovi, ktorou vyúčtoval kúpnu cenu v sume 498 000 ATS. Na nej sa nachádza dátum, s určením dňa splatnosti 1. apríla 1993 bez dátumu vystavenia (č. I. 252 spisu), nečitateľný podpis o prijatí faktúry adresátom, nečitateľný podpis nad odtlačkom pečiatky úpadcu, ktorý podpis bol identifikovaný ako podpis p. K., štatutára úpadcu. Na faktúre p. K. potvrdzuje zaplatenie istiny. Uvedená faktúra však neobsahuje žiaden dôkaz o tom, že žalobca ako adresát faktúry spolu s touto faktúrou mal prevziať aj predmet, ktorý bol faktúrou vyúčtovaný. Žalobca v konaní na súde prvého stupňa a ani vo svojom odvolaní nepredložil žiaden iný písomný dôkaz o tom, že došlo k prechodu vlastníctva lisu 63C s príslušenstvom na žalobcu.

Vystavenie faktúry a podpis štatutárneho zástupcu úpadcu na faktúre o prevzatí istiny ako kúpnej ceny ešte nepreukazuje, že predmet vyúčtovania mal byť žalobcovi aj skutočne dodaný. Navyiac žalovaná tvrdila, že v účtovnej evidencii úpadcu prijatie istiny nebolo vyznačené. Žalovaná spochybnila aj uvedený dôkaz predložený žalobcom, pretože v písomnej evidencii faktúr, nachádzajúcich sa u úpadcu, faktúra s číslom 015/93 obsahovala iný predmet vyúčtovania než lis LEN 63C.

Odvolačí súd sa preto stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že žalobca nepreukázal vlastníctvo k lisu LEN 63C, ktorého vydania sa predmetnou žalobou domáha. Pretože súd prvého stupňa v tejto časti žalobu zamietol, je napadnuté rozhodnutie vecne správne, a preto v tejto časti napadnuté rozhodnutie podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Povinnosti žalovanej ako správkyne konkurznej podstaty vyplývajú jednak priamo zo zákona o konkurze a vyrovnaní a jednak z povinností uložených konkurzným súdom v rámci zákona a svojej dohliadacej činnosti (§ 8 ods. 2, § 12 Zákona o konkurze a vyrovnaní). Predovšetkým pri plnení všetkých svojich povinností je povinná vykonávať funkciu s odbornou starostlivosťou na splnenie cieľu konkurzu a vyrovnania, a to pomerne uspokojiť veriteľov úpadcu z dlžníkovho majetku. Porušenie tejto povinnosti je stíhané zbavením funkcie správcu. Zákon súčasne upravuje aj zodpovednosť správcu za škodu vzniknutú porušením povinností. Táto zodpovednosť je subjektívna s prezumpciou viny s možnosťou exkulpácie (§ 420 Občianskeho zákonníka).

Žalobca právo na náhradu škody voči žalovanej vyvodzuje z jej neoprávnenej držby lisu LEN 10C, ako predmetu záložného práva. Žalovaná v priebehu konania uviedla právny dôvod jeho uskladnenia, čo aj odvolací súd pokladal za konanie v súlade s § 8 ods. 2 Zákona o konkurze a vyrovnaní. Žalobca však neobjasnil svoj dôvod jeho neprevzatia po tom, keď žalovaná mu oznámila, že predmetný lis je mu k dispozícii. Odvolací súd ďalej poukazuje na dôvody uvedené súdom prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí. Rovnako ako súd prvého stupňa, ani odvolací súd konanie žalovanej v tejto časti nepokladal za porušenie povinností, vyplývajúcich jej z funkcie správkyne konkurznej podstaty. Preto ak súd prvého stupňa v tejto časti žalobu zamietol, tak rozhodol vecne správne a odvolací súd v tejto časti napadnuté rozhodnutie podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Pretože v časti žaloby o vydanie veci LIS 10C odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a v tomto rozsahu mu vrátil na ďalšie konanie, tento v novom

rozhodnutí veci rozhodne opäť o náhrade trov prvostupňového, aj odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 18. júna 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.